

הלכות לולב סימן תרנח

דמי: ז * *שפתים שקנו לולב או אתרוג בשתפות, (כט) אין אחד מהם יוצא בו ידי חובתו ביום הראשון עד שיתן לו (ל) חלקו במתנה: הגה ונזקא שלא קנו לצרף מצוה, אכל אם קנו לצרף מצוה (לא) יוצאים בו מסתמא, (לב) דאדעתא דהכי קנאוהו (המגיד): **ח** *האחים (לג) שקנו אתרוגים (לד) מתפסית הבית ונטל אחד מהם אתרוג ויצא בו, אם יכול לאכלו (לה) ואין האחים מקפידים בכך יצא, ואם היו מקפידים לא יצא עד שיתנו לו חלקם במתנה. *ואם קנה זה אתרוג וזה *פירש או שקנו כאחד אתרוג רמון ופירש מתפסית הבית, אינו יוצא באתרוג עד שיתנו לו חלקם במתנה, ואף-על-פי שאם אכלו אין מקפידים עליו, מפני שכל שאין שם מאותו המין (לו) אין מחילתם בסתם מועלת, אכל כשיש שם מאותו המין, אפילו היה מעלה מאחרים, מחילתם בסתם מועלת (לז) לפי שאינם מקפידים: **ט** *מה שנתגים במקום שאין אתרוג מצוי (לה) שכל הקהל קונים אתרוג בשתפות, השעם, מפני שבין שקנאוהו לצאת בו (לט) מסתמא הוי כאלו פרשו (מ) שכל הקהל נותנים חלקם לכל מי שנוטלו לצאת בו על-מנת שיתזוירוהו להם: הגה וגובין מעות אתרוג לפי מנות, דהדור מצוה מנה טפי על עשירים מעל עניים. (מא) ואשה (יא) [וא] פטורה מלתן למעות אתרוג הואיל ואינה חובת בן (הג"מ סוף הל' לולב): אדם ישפדל ויהא זריו במצוה לקנות לו אתרוג ולולב לבד כדי לקיים (מב) המצוה (יב) [יג] בתקנה (הג"מ סוף הל' לולב):

שערי תשובה

המשאמת' משה בזה, ע"ש: [יא] פטורה. עכ"ט. וצ"ל בשכנה"ג דמי שיש לו אתרוג תוב לתן עם הקהל, וצ"ל בר"י בשם ה"ר שדחה דבריו, אף הבר"י סובר שחובתו כולל צרכי צבור, ובשם גאוניס בתראי כתב דחייב לתן מצוה לפי מנות ומצוה לפי נפשות, ולפי"ז היה נראה לזאתה דגם קשאוני בעיר תוב לתן המצוה שחייב טעמא דמחרי"ל לפי שגובין לפי מנות וכוון שנאמר שחובת מצוה לפי נפשות אף דליה בעיר צריך לתן הפחצה, ומכ"ש לפי דעת הבר"י דהוי כולל צרכי צבור. ונעתי בא"ר נחתיא שכתב ג"כ שבמקום שנתגין לתן המצוה לפי נפשות חייב לתן המצוה לפי נפשות, אף שוב ענתי בגאונים בתראי שכתוב שם חשיבה זו בשם הב"ח ובדברי קדשו כתוב דלפי העולה שם דלמחרי"ל אף שצריך לתן מצוה לפי נפשות מ"מ מי שאין בעיר אין לחיוב כלל, ובאשה שמקנסת עצמה לחיוב מצוה ולכרף הנה בכלל הדור מצוה וצריכה לתן לאותו חלק שגובין לפי מנות אכל לאותו חלק שגובין לפי נפשות היא פטורה, ע"ש. ולענין המעין במחרי"ל יראה דלא נחית למה, רק ס"ל דלדעת מהר"ם גובין לפי מנות, וד"ס דאע"פ שהמנהג היה חובת הגוף מ"מ היא חובת השכל לעשותה במקומו ומי שאין לו מנות לקנות לו אתרוג הוא פטור ממצוה וא"צ לחזור על הפסחים, ומכ"ש כשיש לקנות אתרוג בכרך מוטב שיהיה ראוי לצאת מ"מ אלא שהקהל הם צריכים להור המצוה בפי עשרם, פשיטא שחייב זה אינו רק על בעלי-ביסוס, ולכן החליט מהר"ם לומר שגובין לפי מנות, וע"ז כתב מהר"ל שעתה שאינו בעיר שאין מקום לחיוב לפי מנות וזה ליתא בבה חיוב הדור מצוה אין סתרא שחייב לפי נפשות, ונדך כ"ש קאמר דאפילו אי איתא בעיר שהיה מקום לומר שחובתו לפי נפשות כיון שהיא חובת הגוף ואפ"ה חשיבין לפי מנות, ומכ"ש אי ליתא בעיר שאין מקום לחיוב למה כפך נפשות ערכו בעיר שאינו בה, וגם לפי מנות אין לו שחובתו במצוה כשאינו שם, אף מ"מ עכ"פ מבאר אף לפי מ"ש הב"ח לנכות חציו לפי נפשות, אי ליתא בעיר אין אשתו חובת כלל דהא הוא אינו שם, ואין לדמות לחיוב וקנה וכו', דכאן המצוה צריך שעה היא וכוון שאינו שם בעת צורך המצוה לעצמו הוא פטור אף מלפי נפשות, והאשה אם לא תרצה לכרף א"צ לתן בין חצוי שלפי מנות ובין המצוה שלפי הנפשות, כמ"ש הב"ח בזה: [יג] בתקנה. עכ"ט. וע"ש בבית-יעקב שלחמיר הד"ר בכפר אין מחיב למלוות, אף שהוא יכול לכרף בעיר על אתרוג של

באור הלכה

בתורה נמצא מתחוב בטלה; אכל באמת לימא, דהא קמא לן דכל תנאי שאי אפשר להתקיים בסופו והתנה עליו בתחלתו דתנאו בטל, ונמצא שהקטן קנאו אף-על-פי שלא יכול להחזירו [ר"ן]: * שפתים שקנו אתרוג וכו'. בלבד איתא אחים או שפתים וכו', וטעמו, דכיון שהוא רק אתרוג אחד, אפילו באחים גס"כ דינא הכי, כמו שכתוב בסעף שאמר זה:

קנאוהו. רוצה לומר, דכיון שידעו (לו) בשעת לקיחה שאינו ראוי לחלק ועל-דעת בן לקחווהו, הוי כאלו פרשו שכל אחד בשעה שיקחהו לצאת בו והיה בלו שלו⁶³ על-מנת שאחר-כך יחזירוהו לחברו. (לז) ומכל מקום טוב לומר בפרוש שנותן כל אחד חלקו לחברו במתנה על-מנת להחזירו⁶⁴ בשעה שיצא בו, וכמו שכתבנו לקמה בסעף ט: **ח (לג) שקנו אתרוגים. (לט) לאכילה⁶⁵: (לד) מתפסית הבית. רוצה לומר, מה שגישו מאבקים וצדו לא חלקו: (לה) ואין האחים מקפידים. דאז נחשב כשלו: (לו) אין מחילתם בסתם מועלת⁶⁶. שאף-על-פי שאין מקפידים על האכילה (מ) מקפידים הם על המצוה, שאף הם רוצים לקיים המצוה פמאוו: (לז) לפי שאינן מקפידים. שגם הם יכולים לקיים המצוה פמאוו: **ט** (לח) שכל הקהל קונים⁶⁷ וכו'. כתב החי"א: אפילו לפי מנהגנו שכל אחד נותן כמו שיצוה⁶⁸, מפל מקום זה שאינו נותן כלל נראה שלא יצא אם יש ביחלתו לתן: (לט) מסתמא הוי כאלו פרשו וכו'. ואף-על-פי שכל זה הוא גמור, מפל מקום כיון שאין הכל יודעין שביחלתו, לכן כתבו כמה אחרונים שמוטב לכרף על שלו אם יש לו כל ארבעה מינים פשיים אף-על-פי שאינם ביהדים כמו של חברו, ואם אין לו, מוטב שישל של חברו הפשרים משיטל של הקהל, כי יש אומרים דבשל קהל לא יצא, ושמה יש באחד מהם מי שאין בדעתו להקנות חלקו לחברו; ואף דלא קמא לן הכי, מפל מקום לכתחלה עדיף טפי לטל של יחיד נח"א: (מ) שכל הקהל נותנים חלקם. ומפל מקום לכתחלה טוב שיכריזו שיתן כל אחד חלקו לחברו במתנה על-מנת להחזירו⁶⁹ [מ"א ודה"ח]: (מא) ואשה פטורה וכו'. ואם היא רוצה לכרף, (מב) חובתה. ומי שאינו בעיר אין צריך לתן. וצ"ל בשערי-תשובה: (מב) המצוה בתקונתה⁶⁰. כי רוב העולם (מג) אינם יודעים להקנות לחבריהם, ועוד לעשות הנענועים בהלקחתן. (מג) אפילו חל יום**

שער הציור

(לו) פוקים: (לז) דרך-החיים: (לט) לבוש: (מ) ר"ן: (מא) ט"ז ומגן אברנה. והנה אם היא אלמנה או שאין בעלה בעיר, מה שאין פן אם בעלה בעיר יתן הוא לבד, ואם יש מנהג שכל מי שחבר על אתרוג נותן מעות אתרוג, צריכה היא וגם בעלה לתן [פמ"ג]: (מב) מגן אברנה: (מג) דרכי-משה: (א) עיין שם בסעף-קטן ט.

ג מיקרא ודקה בר הכ
הוא קבא בתרא
קליו, ונביאו הר"ף
ורא"ש בפרק ג דשקלא
וכן כתב מהר"ן
ס מיקרא ודקה
ע גרוסת הר"ף שם
וקורש הר"ן, וכן
כתב הורב"ם וקורש
הרב מהר"י שם
(*) (פרש, שקורין
אותו קורשין, ואיתא
פירוש, שהוא פקדש
בלשון) פ טור בשם
הרשב"ם, וקריאו
הרא"ש בפרק ג דשקלא

הַלְבוֹת לּוֹלֵב סִימָן תְּרֵנָה

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק כט]

דְּבַעֲיָן שְׂפִיחָא פְּלוֹ שְׁלוֹ⁶².

57) ואם יש עשיר מבני הקהל שקונה אתרוג ומוצה אותו לקהל, דן בשו"ת רב פעלים (ח"ב ארי"ח סי' טד), האם עדיף שיקנו בני הקהל אתרוג מדמי הקהל בשותפות, או שיכולים לכתחילה לברך על אתרוגו של העשיר. והביא בשם הריטב"א להחמיר שלא לצאת ביום טוב הראשון בלולב שלוקחים מקופה של רבים שיש בה זכות לקטנים, משום שהם אינם יכולים להקנות את הלולב ביום טוב הראשון, ובעיני 'לכם' משלכם. ועוד כתב בשם הראב"ד, שיש לחוש גם שמא יש אחד מבני הקהל שאינו יודע להקנות את חלקו, ואם הם לוקחים ממנו שקונה העשיר, כל שנותן במתנה הרי זה נחשב 'לכם'. ועוד, שאין נכון לקחת לכתחילה אתרוג מדמי צדקה, עיין שם.

[משנ"ב ס"ק לב]

יְהִיָּה פְּלוֹ שְׁלוֹ⁶³ וכי, עַל־מִנְתָּה לְהַתְּזִיר⁶⁴.

58) והזמן שמקבצים בו את המעות לקניית אתרוג, כתב לקמן (סי' תרסד ס"ק ה) שגובים מעות אלו בהושענא רבה, והטעם משום מפני שרוב הקהל מתאספים בהושענא רבה ויש רווח לצדקה מזה.

[משנ"ב ס"ק מ]

בְּמִתְּנָה עַל־מִנְתָּה לְהַתְּזִיר⁶⁵.

59) ואתרוג של הקהל שנתנהו לקטן, כתב בשו"ת אגרות משה (ארי"ח ח"א סי' קפד) שלא נתנהו לו על מנת שיהיה שלו, אלא בתורת שאלה. ואפילו אם נתנהו לקטן לאחר שכבר יצאו כל הקהל ידי חובה, מ"מ בודאי אין מקנים לו את הלולב שיהיה שלו לגמרי, כיון שרק קטן אחד יכול לצאת בו ידי חובה, שהרי אינו יכול להקנותו אחר כך לקטן אחר, ובודאי אין בכונתם להקנות לקטן אחד יותר מלשאר הקטנים שבעיר, וכן כתב המהרש"ם (דעת תורה ט"ו). וכתב בספר חיים וברכה (סי' ערב) שלגבי לולב ואתרוג של הקהל, אין צריך לחוש שמא קטנים בירכו עליהם אתמול, כי אף אם מסר שמש הקהל את הלולב והאתרוג לידי קטנים, לא נעשה שלוחם כלל, כי שליח הקהל הוא, והריהו כמעוות את שליחותו בזה שמסר לקטנים, ומעשיו בטלים ולא קנה הקטן כלל.

[משנ"ב ס"ק מב]

הַמְּצָנָה כְּתִקְוֶנָה⁶⁶.

60) ואם אין בידו אלא חמשה סלעים, וצריך לפדות את בנו וגם לקחת אתרוג, כתב בביה"ל לעיל (סי' תרנו ס"א ד"ה ועיין) שיקנה אתרוג, שזו מצוה עוברת מה שאין כן פדיון הבן היא מצוה שאינה עוברת. אכן אם יוכל לצאת באתרוג של אחר, אף שמצוה לקנות משלו, פדיון הבן קודם.

וראה לעיל (סי' תרנו ס"ק א) שהבאנו את דברי החיי אדם (כלל סח סט"ז) שעדיף לקנות את ארבעת המינים בשכר שלם, ומה שכתב שם שהוזהר החמיר מאד בזה, ומה שכתב בשו"ת חכם צבי בזה.

52) והטעם, כתב הרשב"ם (בבא בתרא קלו, ב ד"ה ואם לאו) משום דכתיב (ויקרא כג מ) 'ולקחתם לכם' ודרשו חז"ל 'משלכם', שיהא כולו שלו ולא שמקצתו שלו. וביאר בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"א סי' קסג ד"ה ולכן), שאף שמשלשון הפסוק 'לכם' משמע גם שותפות כמבואר בגמ' (פסחים כג, א) לגבי ערלה, אך מהפסוק 'ולקחתם' לומדים שצריך לקיחה לכל אחד ואחד ותשהיה לקיחה תמה, וממילא כשנטל משל שותפות אין כאן לקיחה תמה.

53) הרוצה לנטוע עץ אתרוגים בחצר השייכת לכל השכנים בבנין, ראה באררות רבנו (ח"ב עמ' רחצ, ובסוף ח"ב הוספות עמ' כ) שהביא דעת הגרי"י קניבסקי והגרש"ז אויערבך והגרי"ש אלישיב, באיזה אופן יעשה זאת.

ולקטוף ארבעת המינים מחצר משותפת, דעת הגרי"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פל"ב אות כח) שצריך רשות מכל השכנים, ואפילו כשהוא אחד מהדיירים אסור לו לקחת לעצמו כשאין לו רשות מכולם. ואם אחד השכנים בבנין הוא רק שוכר דירה, צריך לבקש רשות הן מהשוכר והן מהמשכיר.

54) ובכוונת הענין, כתב הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה סוכות פי"א דבר הלכה אות יז) שכל אחד בנטילתו יכוין לזכות בו, ולאחר שקיים המצוה כוונתו להחזירו לכל מי שירצה ליטול, שיהא שלו על תנאי שיחזירנו לאחרים.

[משנ"ב ס"ק לג]

לְאֶכֶּיִלָּה⁵⁵.

55) שאילו קנו את האתרוגים לצורך מצוה, נתבאר בדברי הרמ"א לעיל (ט"ז) לגבי שותפים, שיוצאים בהם מסתמא, משום שאדעתא דהכי קנאום, וכמבואר בביה"ל (שם ד"ה שותפים) שאין הבדל בין אחים לשותפים.

[משנ"ב ס"ק לו]

אֵין מְחִילְתֶּם בְּסִתְּם מוֹצְלָתֶם⁵⁶.

56) ומי שנתחלק האתרוג או הלולב שלו בשל חבירו, הביא הכף החיים (סי' צא) ששניהם אינם יוצאים ידי חובה ביום הראשון, שאין זה נחשב 'לכם'.

[משנ"ב ס"ק לח]

שְׁפָל הַקְּהָל קוֹנִים⁵⁷ וכי, נוֹתֵן כְּמוֹ שְׁיִצְרָה⁵⁸.

הֶלְכוֹת לּוּלָב סִימָן תְּרַנַּת תֵּרֶם

בִּיאורִים וּמוֹסָפִים

סוף הקריאה שקראו בספר התורה הראשון, והעולה השביעי יהיה המפטיר ויקראו לו את קרבנות היום.

[משנ"ב ס"ק ג]

ואוקרים תְּצִי קְדִישָׁה.

5) והטעם שמניחים גם את ספר התורה השני, כתב לעיל (סי' קמו ס"ק כז) שהוא כדי שיהיה הקדיש על שני ספרי התורה, וכתב הש"ע שם (ס"ח) שלא יפתחו את ספר התורה השני עד שיגמרו לגלול את ספר התורה הראשון.

[משנ"ב ס"ק ד]

אין צריך לְחַזְרָה.

6) ובטעם הדבר כתב לעיל (סי' קלו ס"ק יא), שרק מהפסוק "והקרבתם" הוא עיקר הקריאה, ולכן בדיעבד אינו מעבב.

ואם דילג מהקריאה שקוראים בספר הראשון ולא בקריאת המפטיר, כתב הש"ע לעיל (סי' קלו ס"ק יג) ובמשנ"ב (שם) שדינו כמו לענין הקריאה של שבת במנחה ויום שני וחמישי שכולה אינה מעבבת, ואם קראו לכל אחד אחד מחמשת העולים לתורה לפחות שלשה פסוקים, יצאו ידי חובה.

אולם אם דילג מעיקר הקריאה של היום טוב הזה, כגון שקרא רק עד "יתשבתו שבתכם" ולא קרא את הפסוקים של חג הסוכות, כתב בביה"ל (שם ד"ה פרשיות) שאפילו אם נזכרו לאחר קריאת המפטיר, צריך לחזור ולפתוח את ספר התורה ולקרוא פרשה זו בברכות לפנייה ואחריה, ושכן מצדד גם הפתחי שערים על השערי אפרים (שער ח ס"ט), והוסיף השערי אפרים (שם) שאף יחזור לומר חצי קדיש, אלא שהוסיף בביה"ל שם, שהפתחי שערים (שם) כתב שהשלמי חגיגה (דיני קריאת המועדים סי' יד אות ג) חולק על עיקר הדין, ולדעתו אם נזכרו לאחר שהתחילו לקרוא לעולה למפטיר, אין מחזירין אותו, ויקראו קודם הברכה האחרונה את מה שדילגו מתוך ספר התורה השני ובלי ברכה לפנייה, ואם נזכרו לאחר שהעולה למפטיר כבר בירך ברכה אחרונה, אין צריך לחזור, ועלתה קריאת היום טוב של סוכות במה שקראו למפטיר.

סִימָן תֵּרֶם

סֵדֵר הֶקְפָּה הַבְּיָמָה

[משנ"ב ס"ק א]

סְפָר־תּוֹרָה עַל הַבְּיָמָה וְלִהְיוֹתָהּ⁽¹⁾.

1) והאם יש לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי ההלל או שמא אחרי מוסף, בטור (כאן) מבואר שמקיפים את הבימה ואומרים את ההושענות לאחר מוסף. מאידך, השערי תשובה (סי' תרנא ס"ק כ) כתב שמנהג ירושלים לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי הלל, הוא מנהג ותיקין. ובלוח ארץ ישראל כתב שהמנהג לומר את ההושענות ולהקיף את הבימה אחרי מוסף, והוסיף שיש מקומות שעושים הכל אחרי ההלל.

הבכורי יעקב (ס"ק א) הוכיח שבמקדש היו ההקפות קודם מוסף, אך סיים שאין בידנו לשנות שום מנהג. והערוך השלחן (סי' תרנא ס"ב) כתב שמנהג בני אשכנז לאומן אחרי מוסף, ומנהג בני ספרד לאומן אחרי ההלל, וכתב הכף החיים (ס"ק ד) שמבואר בשער הכוונות שיש לומר ההושענות דוקא אחרי ההלל, וכן עושים הנהגים על פי האר"ז.

ומנהג החז"א (דינים והנהגות פכ"ב ס"ז) היה לומר את ההושענות אחרי ההלל, חוץ משבת והושענא רבה שהיה אומן **המשך במילואים עמוד 96**

[משנ"ב ס"ק מב]

אין לְהֵם קָלָלָה⁽¹⁾ וכו', עַל שֶׁל קֶהְלָה⁽²⁾.

61) ולשלוח את אתרוגו לאדם יחיד הדר בעיר אחרת שאין להם אתרוג כלל, הביא השערי תשובה (ס"ק יב) את דברי שו"ת בית יעקב (סי' קיד) שאין צריך, ואף על פי שהוא יכול לברך כאן על של חבירו. וכן לגבי ציצית, דן בביה"ל לעיל (סי' יד ס"ד ד"ה מותר ליטול) האם מחוייב אדם להשאל טלית שלו למי שדר בכפר, והוא יצטרך לשאול טלית מאחרים בעירו. והביא את דברי השו"ת בית יעקב (שם), שפסק שאינו מחויב להשאל טליתו לאחר הוא יברך על טלית שאולה. מאידך, דעת הא"ר (ס"ק יב) שאם היחיד אינו פושע במה שאין לו ארבעת המינים, צריך לשלוח לו את שלו.

62) ולגבי נר חנוכה, כתב להלן (סי' תרעא ס"ק ו) שאם יש לו שמן בצמצום לכל שמונת הימים, ולחבירו אין כלום, מוטב שידליק בכל לילה נר אחד ויתן גם לחבירו, שהרי מדינא אין צריך אלא נר אחד. אך כתב שהיינו דוקא באופן שחבירו אינו מבני ביתו וגם אינו סמוך על שולחנו, אבל אם הוא מבני ביתו מוטב שיהיה הוא מהמהדרין.

סִימָן תְּרַנַּת

סֵדֵר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּסֻכּוֹת

[משנ"ב ס"ק א]

יְכַן בְּיּוֹם הַשְּׁנִי⁽¹⁾, וְכֵן קְרִיאַת הַמִּפְטִיר⁽²⁾.

1) והיינו בחוץ לארץ, אבל בארץ ישראל שהיום השני הוא חול המועד, כתב הש"ע לקמן (סי' תרסג ס"א) שקוראים רק את קרבנות היום.

והטעם שבחוץ לארץ לא קוראים ביום השני [שהוא יום טוב שני] גם את קרבנות היום השני וכמו בארץ ישראל, כתב לקמן (שם ס"ק ג) שקריאת 'ביום השני' היא קריאה גם ליום הראשון של חול המועד, ולקראו ביום טוב קריאה של ספק יום חול זה גנאי ליום טוב.

2) ובטעם הדבר שתיקנו לקרוא למפטיר את קרבנות היום, ביאר הבי" (סי' תפח ד"ה ומוציאין) על פי המבואר בגמ' (תענית כז, ב) שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם שבומן שאין בית המקדש קיים יהיו ישראל קוראין בסדר הקרבנות ומעלה אני עליהם כאילו הקיבום לפני ומוחל אני להם על כל עוונותיהם.

[משנ"ב ס"ק ב]

כַּחַל חֲמִשָּׁה⁽³⁾ וּבְשֶׁבֶת שְׁבַע⁽⁴⁾.

3) ולהוסיף על מנין הקוראים ביום טוב, כתב הרמ"א לעיל (סי' רפב ס"א) שאין מוסיפים, ובטעם הדבר כתב הר"ן (מגילה יב, ב בדפי הרי"ף), שהוא כדי שלא להשוותו לשבת. והוסיף הש"ע הרב (שם), שביום טוב אין להוסיף לששה קוראים כדי שלא יהיה שווה ליום כיפור, וביום כיפור אין להוסיף לשבעה קוראים כדי שלא יהיה שווה לשבת.

4) ולהוסיף על מנין הקוראים כשחל יום טוב בשבת, כתב לעיל (סי' רפב ס"ק ו) שיכול להוסיף, כיון שקדושת יום טוב שנוספה על קדושת השבת לא מגרעת ממנה את המעלה של שבת שאפשר להוסיף בה קוראים. אמנם כשיום כיפור חל בשבת, כתב שם שלכתחילה טוב שלא להוסיף על שבעה קוראים, כיון שראשי הפרשיות מכוונים שמסיימים בעניני כפרה.

ואם טעו וקראו בשבת רק חמשה קוראים, כתב לקמן (סי' תרסח ס"ק יג) לענין שמיני עצרת שחל בשבת, שאם עדיין לא סילקו את ספר התורה הראשון, יקראו בו לעוד שני אנשים, וגם אם כבר אמרו חצי קדיש, יחזרו עוד פעם ויאמרו קדיש, ואם כבר גללו את הספר תורה הראשון, יקראו בספר התורה השני לעולה הששי את

תרנט סדר קריאת התורה בספות, ובו סעיף אָחד :

א [*] מוציאין שני ספרים, (א) באַחד קורים 'שור או קשב' (ב) בפְּרֻשֶׁת אָמֹר, (ג) ובשני קורא המפטר
קרננות המוספין 'בתמשה עשר יום להדש' (ד) השביעי', (ה) 'ומפטר בזכריה' הנה יום בא' וגו' :

תרס סדר הקף הבימה, ובו ג' סעיפים :

א נוהגים להעלות (א) ספר-תורה על (הבימה) *ולתקפה (ב) (ג) פעם אחת בכל יום, ובשביעי

שערי תשובה

באר היטב

להקנות לחבריהם, ועוד לעשות הענגונים קהלכתן. אדם שיש לו אחרוג
מיחד בעיר אחרת אין להם קלל, מוטב שישלחנה לשם והוא יברך על
של הקהל, מט"מ, מ"צ. ועין בתשובת בית יעקב סימן קיד ובגד-הארן :
(ב) פעם. ומאן דאית לה לולב ועומר ואינו מקוץ רעה עושה,
הספור, ע"ש. ולפי מ"ש לעיל סי"ג ה"ג במתנה יש קצת חשש אם אינו מושך לחצו, אף לענין העקר כמי שיש
בשרות בעל האחרוג רק בבחינו או בבחינו או שחור מ"ד שהוא רשע כל אדם שפיר הנה קנו דאורניתא בלי פקפוק
שפכהכ"ו ובבחינו יקנה האחרוג משלו והוא יתן להקל לברך במתנה ע"מ להחזיר ושוב יקנה מעות
אחרוג משלו ונתנו להל הקהל במתנה ע"מ להחזיר, וביקרא דברכה הנה מבקש מהם שיקרעו דמי
שלא ירצה לעאת אלא בשלו, ע"ש. ובכך תבתי שמהו הכי ראה בכרי' דמתי' פתונו למפרע, וע"ש
אם לא נתן לו בשעת נטילה במתנה קלל, מה שא"כ בזה כוון שנתנו גמר ואנקי לה אלא
דעשה שלא לתן לו ביקרא דברכה שבר מתנה סי' בתי. וכתב בסכנה"ג כאן וסימן תרס
מורכס ע"י הכרזה ומי שפעלה בתמים נוהגים לו ואתי י"ט פורע, ועמ"ש סימן שו, עכ"ל,
משעמא דתיבאנא לעיל בשם הפתחה אפרים דיש להש לקח דעה דמשיכה בלא קונו מה"ת.
אנדו לה' ה' חסדי מתירי' דוד הכהן ז"ל ואמרנו לו שלא הנה לו לעשות בן מפני כבודו,
קרב אדם אצל עמו לעשות מצוה שצוה הקדוש ב"ה משום אדם, ושכחהו על התשובה
אך נראה שנה לא נאמר אלא על מצוה המושלת על כל איש מיישראל, אכל במצות
אוקה כי"א לעצמו, שאין סגנון הפסוק עך רק בעשייתו קצת אנשים מן הצבור, ואן
לעמי אני מציל, וכן היא הפדה, כמו שציינו בסוטה גבי ארנו של יוסף שלקח משה
מצלות בקדש זע"ו כמבאר בגנין פרק הנזקין, ועין לעיל סימן קלה וסימן רכב
ה"ש סימן כח לענין לכוון במצות מילה וכסוי, ועין בספר שו"ת בית אפרים חלק ח"מ
הגדול גולל ונטל שר נגד פלם וכן בטענה גדול מברך כו', וכתב דהתם שאני דנחמ
לאכורה מויתוין שנתורה חלקה כבוד לכהן ונתן שו"ת ח"מ סימן סו, שוב
למבר פרהקיא וע"י הכרזה שש כו', ע"ש, וגם בעיני' יפלא וכמ"ש בסכנה"ג
האכורה מויתוין שנתורה חלקה כבוד לכהן ונתן שו"ת ח"מ סימן סו, שוב
ותשאר יוצאים בברכה; ומ"מ יש לחלק קצת היכא שהו יתפטר מן הפסוק לגמרי.
[*] מוציאין ב' ספרים כו'. ועין בשערי אפרים ערך ח שבארתי שם הידין אם
והרסח והרסח אם ארע טעות ושאר פריטים, הכל מבאר יפה בגנות הש"ס, משם תדרשנו:

[א] פעם. עבתי. ועין בא"י דלכן אבל שיש לו להיב יש לו לכבוד את מי שאין לו שיקף הוא, דשפא הלקה במ"ד דאכל יקוף וכשאינו מקוץ עושה רעה, ובאש-

משנה ברורה

ומניחין ספר-תורה שניה אצלם ואומרים חצי קדיש(ט):
(ד) השביעי. עד "וביום השני". ואם התחיל לקרות "ביום
השני", פוסק אפלו באמצע הפסוק. ואם קרא בענין אחר לא יצא,
צריך לקרותה בלה בברכה לפניה ולאחריה. ואם דילג פסוק אחד
צריך לחזור, ואם דילג פסוק 'בתמשה עשר יום' אין צריך לחזור(ט)
[שערי אפרים]: (ה) ומפטר בזכריה וכו'. והו ביום הראשון,
ומפני שיש בה מענין ספות, וביום שני קורא הפסוק במלכים [א,
ח] מן "ויקהלו" עד "בהוציא אתם מארץ מצרים", מפני שיש בה
ענין חגגת הבית שהיתה באותו אסיפה בחג הסכות [לבוש]:
א (א) ספר-תורה על הבימה ולהקפיה(י) וכו'. שהיא נשארת
(ב) לנו במקום מופת, כדאימא בפמרא (מגילה לא) וכו'
שהשיב הקדוש-ברוך-הוא לאברנם אבינו, שכל זמן שיהיה
קוראין בגיף לפני בסדר הקרננות, מעלה אני עליהן כאלו

שער הציצית

(ב) הגר"א:

א (א) באַחד קורים וכו'. בן ביום הראשון וכן ביום השני(י), וכן
קריאת המפטר(י). (ב) בפְּרֻשֶׁת אָמֹר. החל תמשה(י) ובשבת
שבעה(י), ובמנחה קורין שלשה בפְּרֻשֶׁת 'ודאת הברכה': (ג) ובשני.